In-texter

Språkutvecklande - Undervisning, Årskurs 4-6

Syfte

En in-text skrivs för att man ska **minnas, förstå och reflektera kring ett stoff**. Detta gör att eleverna får samla sina tankar utan att behöva tänka på att någon annan ska läsa eller titta på det de skriver/ritar. En in-text skapas för elevens skull, för att kunna förbereda sig tankemässigt utifrån det språk man har, inför kommande uppgifter, till exempel samtal eller skrivuppgifter med tydligt syfte.

Läraren reflekterar

Skriva i alla ämnen: Undersöka och dela tankar fick mig att verkligen stanna upp och reflektera kring elevers skrivande och gav mig konkreta, användbara tips och idéer. Denna del inriktade sig på att arbeta med in-texter som handlar om att samla erfarenheter och tankar i form av en text, tankekarta, bild, stödord eller på annat sätt. In-texter hjälper alla att hitta sina ”röster” och kan vara både skriftliga och muntliga. Ut-texter däremot är en textprodukt som ska fungera för en utomstående, en mottagare. Den som talar eller skriver vill här kommunicera med andra.

Metod

Med en grupp SVA-elever i årkurs 8 läste vi gemensamt en novell som handlar om en kille som kommer som ny elev till en klass (texten finns med i en antologi med elevskrivna texter, utgiven 2010). Syftet med läsningen av novellen var att *möta texten tillsammans* för att kunna tänka kring och lyfta innehåll och uppbyggnad. När vi läste stannade vi upp, vi tänkte högt, eleverna reflekterade och gjorde kopplingar till sig själva och till annat det hört eller läst. Vi tittade också på textens uppbyggnad och diskuterade om vi tyckte att den följde novellkurvan. Eleverna kom med många förslag på alternativa slut och fick även formulera frågor på sådant de tycket var oklart eller som kunde ha utvecklats mer.

Med syfte att låta eleverna skapa **in-texter** började jag nästa lektion med att ge dem instruktionen:

”SKRIV eller GÖR EN TANKEKARTA om novellen *Den nya eleven.* Skriv det du minns, inget är rätt eller fel utan tänk efter och se vad du kommer ihåg”. Jag var noga med att säga att texten/tankekartan var deras egen, inget som skulle läsas eller bedömas av mig. Jag uppfattade att eleverna hade mycket lättare föra att sätta igång att skriva och göra tankekartor när de visste att det bara var de som skulle läsa, de slappnade av och fick ner hur mycket som helst på sina papper.

Efter ca 15 minuter hade alla i gruppen gjort en varsin in-text, hälften i form av en löpande text, hälften genom en tankekarta. Nästa steg blev att de delades in i grupper, fyra i varje. Nu var det dags att utifrån sina texter skapa en gemensam text om novellen. De fick som uppdrag att skriva en återberättande text kring vad novellen handlade om. Den tänkta mottagaren var en kompis som inte hade läst novellen.

Här fick de följande instruktion:

- Berätta om det ni var och en skrivit. En i taget, inga kommentarer under rundan.
- En elev skapar sedan ett dokument som han/hon delar med de andra. Fördel om alla kan ha dokumentet framför sig och tillgängligt att skriva i, men det går med papper och penna också.
- Kom tillsammans överens om er gemensamma text.
- Alla skriver i dokumentet, det är bra om ni enas om vem som skriver när.

Skrivstöd

CC BY NC SA

Förutom ett gemensamt skapat persongalleri hade de följande stöd på tavlan som de kunde använda vid behov:

- Texten handlar om…
- Först…
- Efter en stund…
- Sedan…
- På rasten…
- Efter det…
- Till slut…

Reflektioner efter lektionen

Här blev det elevinteraktion utan dess like! Det var fantastiskt att höra och se elevernas engagemang när de diskuterade och samtalade, lyssnade och jämkade, kom överens och till slut enades. De samtalade om ordval, meningsbyggnad , tempus, ordföljd, böjningsformer och om innehållet. De skrev om, la till, tog bort och gjorde om. Vid lektionens slut var de alla överens om att det varit både kul och lärorikt att arbeta tillsammans i grupp med att skriva, att de helt enkelt kunde lära sig av varandra, men att det också varit svårt att komma överens då och då. Nästa gång tänker jag att grupperna får presentera texterna för varandra och projicerar dem för att gemensamt kunna titta på språk och innehåll.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Disposition och redigering av texter med hjälp av digitala verktyg. Bearbetning av egna och gemensamma texter till innehåll och form. Att ge och ta emot respons på texter.
Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten
Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag.
Språkliga strategier för att minnas och lära genom att identifiera nyckelord och föra anteckningar.

Betygskriterier*

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

* årskurs 7-9

CC BY NC SA